ΑΝΤΙΛΟΓΙΑΙ ΕΙΣ ΤΗΝ ΣΥΝΑΦΕΙΑΝ ΤΩΝ ΟΛΥΜΠΙΑΚΩΝ ΑΓΩΝΩΝ (αγιορείτου μοναχού Θεοκλήτου Διονυσιάτου)

Date : 11 Μαΐου, 2006

Ο μακαριστός φίλος μου και με σημεία αγίου κοιμηθείς εν Κυρίω, ο πολλάκις χαριτολογώντας κατά τις διδαχές του, όσιος Παΐσιος, έλεγε δίκην ευχής: «Ου μπλέξης». Θυμήθηκα επικαίρως τον λόγον του, αναλογισθείς ότι απρόβλεπτα «έμπλεξα» με το θέμα των Ολυμπιακών Αγώνων και σχεδόν περιήλθα σε μιαν άχαριν αντιλογίαν, όχι με κάποιον μοναχόν ή λαϊκόν, αλλά με Επισκόπους, αν όχι με την διοικούσαν και ποιμαίνουσαν εν Ελλάδι Εκκλησίαν ολόκληρον!
Ο Κύριος γνωρίζει ότι, από καλήν διάθεση και με υιϊκόν σεβασμόν, υπέδειξα στον παλαιόν μου φίλον και ήδη ποιμένα της γενέτειρας πατρίδος μου Σεβ. Μητροπολίτην Ναυπάκτου κ. Ιερόθεον, (πρόεδρον της Επιτροπής για τους Ολυμπιακούς Αγώνες), ότι, κατόπιν αποκαλύψεως των όσων συμβαίνουν ατόπων στις Ολυμπιάδες, καλόν είναι, η ποιμαίνουσα Εκκλησία να αναθεωρήση την στάση της. Προς τον σκοπόν αυτόν εδημοσίευσα στον «Ο.Τ.», το υπό τον τίτλον «Ορθοδοξία και Ολυμπιακοί» στο φύλλον της 15.11.02. Για να καλυφθώ δε από ενδεχόμενες υποψίες ότι είμαι αλόγως αντι-Ολυμπιακός, έστειλα δεύτερον άρθρον, πάλιν στον «Ο.Τ.», που ήτο ένα μακρόν Σχόλιόν μου, που είχα δημοσιεύσει στο Περιοδικόν «Αθωνικοί Διάλογοι» προ 25ετίας. Το Σχόλιον ανεφέρετο στην απονομήν του Νόμπελ στον μακαρίτην ποιητήν Οδυσσέα Ελύτην. Εκφράζοντας έτσι την απορίαν μου και την λύπην μου, όχι βέβαια δια την βράβευση του Έλληνος ποιητού. Αλλά λυπόμουνα για τους αλαλαγμούς και τους επαίνους υπό θεολόγων, υπό των Θεολογικών Σχολών και υπό αξιωματούχων της Εκκλησίας, για μια ποίηση νεκράν, άζωον, άσχετη προς την Ορθοδοξίαν και για ένα δυστυχή και αλύτρωτον ποιητήν, που δεν αναγεννήθηκε από την χάριν του Χριστού, όπως προέκυπτε από τον παγανισμόν του.
Στην ενότητα αυτήν, για να ολοκληρώσω κάπως την προσπάθειάν μου, υποδεικνύοντας στους Χριστιανούς, ότι η Ορθοδοξία αγνοεί όλες αυτές τις «ευγενείς» άμιλλες — που δεν στοχεύουν στην σωτηρίαν της ψυχής, δια της αγάπης του Χριστού και των ανθρώπων — και ότι μόνον ένα αγώνα γνωρίζει τον παραδοσιακόν, τον πνευματικόν, όπως τον βίωσαν όλοι οι Άγιοι. Διο και παράθεσα την εποπτικήν απόδοση της «Κλίμακος του Αγ. Ιωάννου του Σιναίτου», όπως είναι στην Τράπεζαν της Ι. Μονής του Αγ. Διονυσίου Αγ. Όρους. Ώστε, βλέποντας κανείς την αγωνιώδη προσπάθειαν αναβάσεως των Μοναχών και κατ' επέκταση των εν κόσμω χριστιανών, να μορφώση ορθήν αντίληψη περί του χριστιανικού αγώνος.
Εν τω μεταξύ δε χρόνω έγραψα σχετικώς προς τον Σεβ. Μητροπολίτην Ναυπάκτου κ. Ιερόθεον, όπως, υπό την ιδιότητά του ως Πρόεδρου της Επιτροπής των Ολυμπιακών Αγώνων, καταβάλη κάθε προσπάθεια και αναθεωρηθή η απόφαση της Εκκλησίας, κατόπιν των όσων άτοπων συμβαίνουν στους αγώνες αυτούς, αλλά και διότι, κατά

βάθος, δεν ωφελούν, αλλά μάλλον βλάπτουν τους χριστιανούς, όπως όλα τα κοσμικά αθλήματα.
Ο Σεβ. Επίσκοπος, με την διακρίνουσαν αυτόν ευγένειαν και διακριτικότητα, μου απάντησε δια 4σέλιδης επιστολής, στην οποίαν παρατάσσει ένα μεγάλον αριθμόν επιχειρημάτων, που τα επικεντρώνει στην ποιμαντικήν αναγκαιότητα. Την διάβασα με προσοχήν, αλλά δεν επείσθην. Φοβούμενος, όμως, μήπως λανθανόντως τελώ υπό την επίδραση εμμόνων ιδεών, αλλά και για ν' αναπαύσω την συνείδησή μου, εσκέφθην τον άγιον και σοφόν Πνευματικόν, που απάντησε και σε προηγούμενον αίτημά μου. Διο και απέστειλα την επιστολήν του Μητροπολίτου με την παράκληση να έχω την βαρύνουσαν γνώμην του, ζητήσας συγχώρηση για την ενόχληση. Και ιδού η τόσον διαφωτιστική και πατερικοτάτη απάντησή του:
«Σεβαστέ και αγαπητέ μου εν Χριστώ αδελφέ Θεόκλητε. Χαίρε εν Κυρίω. Διάβασα με πολλήν προσοχήν την μακράν επιστολήν του αγίου Ναυπάκτου, ον εγνώρισα στην Αθήνα, ως σεμνόν, φιλόπονον, πολυμαθή και πολυγραφώτατο νέον Επίσκοπον. Τα επιχειρήματά του, βέβαια, δεν πείθουν, από απόψεως πνευματικής ορθοδόξου παραδόσεως. Φαίνεται, μάλλον διαφαίνεται μία αντίληψη εσφαλμένης ποιμαντικής, που εφήρμοσεν ο παπισμός, κατά την οποίαν οφείλει η Εκκλησία να εισέρχεται σε χώρους μη εκκλησιαστικούς, ιεραποστολικώς, για να εισαγάγη τους αδιάφορους και «αμαρτωλούς» στην ποίμνην. Κατόπιν, όμως, της διαπιστώσεως ότι, οι ιεραποστολικώς δρώντες ιερείς, αντί να σώσουν άλλους, εχάνοντο και οι ίδιοι, η μέθοδος εγκατελείφθη. (Το πείραμα εφηρμόσθη προ ετών).
Πάντως, μη δυνάμενος άλλως να ερμηνεύσω τόσον την σκέψη του Μακαριωτάτου, όσον και του αγίου Ναυπάκτου, με πολλήν επιφύλαξη καταλήγω σ' αυτό το συμπέρασμα. Αλλά το πρόβλημα, π. Θεόκλητε, γίνεται πιο δύσκολον, όταν μας πληροφορεί ο Σεβ. Ιερόθεος, ότι, αναγνώσας την σχετικήν εισήγησή του ενώπιον της Ιεραρχίας, ουδείς των Επισκόπων έφερεν αντίρρηση. Οπότε, φρονώ ότι αιωρείται μέγα ερώτημα!... Αλλά, παρακάμπτοντας αυτό, διαπιστώνω, ότι ο Σεβ. Ναυπάκτου δεν κατενόησε πλήρως το γιατί αντιτιθέμεθα στους Ολυμπιακούς Αγώνες, αν κρίνω από την επίκληση των απόψεων, επί της γυμναστικής του σώματος, του Αγίου Νεκταρίου και Σωφρονίου του Έσσεξ. Αλλά ποιος είπεν ότι «η γυμνασία του σώματος» δεν είναι ωφέλιμος ολίγον, ως λέγει ο Παύλος; Είναι αποδεκτή, όταν με σύνεση και μέτρο εφαρμόζεται και κυρίως στην νεανικήν ηλικίαν, όπως γίνεται επί 12 έτη στα Σχολεία, ολίγον κατ' ιδίαν στο σπίτι, αλλά και στις Κατασκηνώσεις. Και αυτά, με σεμνότητα, χωρίς αμετρίες και ανταγωνισμούς, ουδόλως απάδουν στο ήθος του ορθοδόξου χριστιανού, που όμως, γνωρίζει, όχι μόνον ότι, «η ευσέβεια προς πάντα ωφέλιμός εστιν», αλλά και ότι, ο σκοπός της ζωής μας είναι η άσκηση των αρετών, η αγάπη προς τον Χριστόν και τους ανθρώπους, η κτήση του Αγίου Πνεύματος και η θέωσή μας δι' αλείπτου προσευχής.
Αντιθέτως, οι Ολυμπιακοί Αγώνες με το πένταθλον, ενώ προχριστιανικώς είχον λογικήν βάση, διότι εγύμναζαν τα σώματα για πολεμικούς σκοπούς, καταστάντες εθνικά ιδανικά, στεφανουμένων των πρωτευόντων, τώρα, στα χριστιανικά έθνη, αλλά και στα αλλόθρησκα, ο λόγος της πολεμικής αναγκαιότητας εξέλιπεν, επομένως και

η λογική βάση τους. Τότε γιατί επιβιώνουν; Δεν επιβιώνουν, άλλα προ ολίγων χρόνων βρέθηκε κάποιος λάτρης της αρχαίας Ελλάδος και τα ανέστησε από την επί αιώνας νεκρότητά τους. Και τα έντυσε έτσι ώστε, οι σκοτισμένοι άνθρωποι όλων των εθνών, που τίποτε δεν τους ωφέλησεν ο Χριστιανισμός, να γοητεύονται, αλλά και να ευρίσκουν ικανοποίηση οι νικώντες αθλούμενοι, οι δε θεατές να «σκοτώνουν» τον χρόνον των, για να λυτρώνονται από το μαρτυρικόν κενόν τους και την δαιμονικήν τους ακηδίαν.
Αλλά το θέμα εστιάζεται, π. Θεόκλητε, στο ερώτημα: Γιατί, άνδρες πιστοί, αξιωματούχοι της Εκκλησίας, δεν δύνανται να συλλάβουν την νεκράν ουσίαν των Ο-λυμπιακών Αγώνων και την προκύπτουσαν βλάβην των χριστιανών; Αντιθέτως μάλιστα, να τους υποδέχονται και να συνιστούν στο πλήρωμα της Εκκλησίας, δι' Εγκυκλίου αναγνωσθείσης, κατά την φρικτήν ώραν της Θ. Ευχαριστίας, όπως εθελοντικώς βοηθήσουν για την επιτυχίαν τους, που όταν το έμαθα «αθυμία κατέσχε με».
Φαίνεται, λοιπόν, ότι προσεγγίζουν «με το μυαλό» το θέμα, όπως συνήθως έλεγεν ο όσιος Παΐσιος και όχι με την πνευματικήν αίσθηση. Μία των ψυχικών ιδιοτήτων, την αίσθηση, η οποία, όσον μένει έρημη της ενεργείας του Αγίου Πνεύματος, γεύεται τα πάντα εσφαλμένως. Και μόνον όταν καθαρθή η ψυχή και πνευματοποιηθή η αίσθηση αποβαίνει απλανές γνωστικόν όργανον, που είχαν οι Άγιοι, διό και συμφωνούσαν. Άλλωστε, σεις τα γνωρίζετε από τις εργασίες σας, π. Θεόκλητε, επάνω στους Νηπτικούς Πατέρες, αλλά ελπίζω και από την πολυχρόνιον πείραν σας.
Εάν θα προσέξετε, θα διαπιστώσετε ότι, η διαφορετική όραση, των ιδίων πραγμάτων από τους πιστούς, οφείλεται ακριβώς στον γνωστικόν αυτόν ψυχικόν παράγοντα, την αίσθηση, η οποία, αναλόγως της ποιότητός της, επηρεάζουσα το λογιστικόν, παράγει και αναπαράγει ανάλογα ινδάλματα, ιδέες και θεωρίες. Οπότε, η δι' επι-χειρημάτων λογικών προσπάθεια να πείσης ματαιούται μαζί με τα λόγια σου, και έτσι παρατηρείται πολυφωνία και πολυγλωσσία.
Κατόπιν τούτου, αδελφέ ευλογημένε π. Θεόκλητε, δεν έχω να προσθέσω άλλο τι, πλην της προσευχής μου να φωτίση ο Κύριος τους Ποιμένες της Εκκλησίας και να συστήσω ταπεινώς όπως οικειωθούν την ταπείνωση του εξαδέλφου του Αγίου Νικοδήμου του Αγιορείτου Επισκόπου Ευρίπου και κατόπιν Ιωαννίνων Ιεροθέου, ζητούντος «συμβουλίας» και προσευχομένου με τον Παλαμικόν τύπον: «Φώτισόν μου το σκότος, φώτισόν μου το σκότος» και πρώτα να φωτίση το βαθύτατον ιδικόν μου. Αμήν. Ο φίλος σου...»

Τι να προσθέσω στα σοφά λόγια του σεβασμίου Πνευματικού, παρά μόνον το φως Του το αίδιον, που φανερώθηκε στο Θαβώρ, να καταλάμψη στις εσκοτισμένες ψυχές μας, οπότε, θα μάθωμε την πάσαν αλήθειαν και το άγιον θέλημά Του.

μοναχος Θεόκλητος Διονυσιάτης
Άγιον Όρος

Υ.Γ.Σχόλιον: 1. Ο άγιος Πνευματικός, θέλοντας να ερμηνεύση την απαράδεκτον ανάμιξη της Εκκλησίας στους Ολυμπιακούς Αγώνες, διαβλέπει με κάποιαν επιφύλαξη τάσεις μιμήσεως αποτυχούσης παπικής ποιμαντικής.
2. Καταλήγει στο συμπέρασμα ότι, η σιωπή πάντων των Επισκόπων, που άκουσαν την Εισήγηση του αγίου Ναυπάκτου, οφείλετο πιθανόν σε έλλειψη πνευματικής αισθήσεως ή σε ποικίλους λόγους ή σε επιφυλάξεις.
3. Διακρίνει την σύμμετρον, σεμνήν σωματικήν γυμνασίαν, υπό της νεότητας, από τον εκφυλισθέντα πρωταθλητισμόν, ως μη έχοντα λόγον υπάρξεως και ως διαφθείροντα τις ψυχές των αθλουμένων και θεατών. (Αλλά και πλήρης γυμνάσια είναι οι γονυκλισίες, που έκανε «από ενού χρόνου» μέχρι γήρατος ο στρατηγός Μακρυγιάννης). Είναι αυτονόητον ότι απορρίπτονται και όλα τα καταλύοντα την προσευχήν θεάματα.
4. Ο Πνευματικός μίαν άθληση αληθινήν και ωφέλιμον αποδέχεται· την άθληση την πνευματικήν, χάριν της αιωνίου ζωής.
5. Θεωρεί ξένους από τους Ορθοδόξους τους Ολυμπιακούς Αγώνες, ως οδηγούντας σε ψυχικόν θάνατον τους αθλητάς και σε ψυχικήν ζημίαν τους χάσκοντας θεατάς, διαστρεφομένων των ψυχικών των δυνάμεων και μη δυναμένων να προσευχηθούν και ν' αγαπήσουν τον Θεόν.
6. Εξαίρει, ο Πνευματικός, την σημασίαν της πνευματικής αισθήσεως, ως αλάθητου γνωσιολογικού οργάνου, που είχαν οι Άγιοι.
Θα προσέθετα ότι ασχέτως αν παρετηρήθησαν τάσεις εξογκώσεως της ακολασίας μεταξύ αθλητών, όμως, υπάρχει πλήθος μαρτυριών, που βεβαιώνουν για εκτεταμένες ασέλγειες, που προκαλούν τα αναβολικά και οιστρογόνα και ότι, οι αθλήτριες, κατά κανόνα, εισέρχονται στον στίβον εν καταστάσει εγκυμοσύνης, η οποία αυξάνει τις επιδόσεις. Οι δε εκτρώσεις ακολουθούν.

Πάντως, εάν θέλη, η Ιεραρχία της Εκκλησίας να μη «κοινωνήση αλλοτρίαις αμαρτίαις», θα πρέπει το ταχύτερον ν' απεμπλακή από τους διαβλητούς Ολυμπ. Αγώνες, αναγνωρίζουσα ότι ηπατήθη, ως μη αλάθητος σε θέματα, που δεν άπτονται της Ορθοδόξου δογματικής και πνευματικής διδασκαλίας. Ταύτα με πολύν σεβασμόν και από τον φόβον να μη βλαβή το κύρος της Εκκλησίας και βλασφημείται το Πανάγιον Όνομα του Χριστού.

θ.μ.δ. (Πηγή: "Ορθόδοξος Τύπος")